

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: VN/13862/2022 MMM:n lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain muuttamisesta

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto

Uudenmaan ELY-keskus kiittää lausuntomahdollisuudesta ja antaa hallituksen esityksestä seuraavan lausunnon:

Kannatettavaa/myönteistä

On hyvä, että yhteinen ojitusinvestointi on tulossa maatilan investointituella tuettavaksi toiminnaksi. Tuen hakeminen, myöntämisen edellytykset, ehdot, takaisinperintä jne. tehdään rakennetukilainsäädännön pääsääntöjen mukaisesti. Tukikäsittely tulee tapahtumaan muiden maatalouden investointitukien tavoin sähköisesti HYRRÄ-palvelussa. Maatalousyrittäjien kannalta on paljon tuttua.

Arveluttavaa

Joihinkin hankkeisiin, kuten ympäristöystävällisiin toimiin, tukea on ollut mahdollista saada enemmän peruskuivatuksen tukilain mukaan kuin maatalouden rakennetukilain kautta. Haluavatko viljelijät, että kaksitasouomia tehdään, jos siitä ei millään tavalla palkita?

5 § 2 momentti ja 14 a §

Kiinteistönomistajien tai vuokraoikeuden haltijoiden ryhmittymä voisi toimia tuen saajana. Ehdotettu tuki on tarkoitus kohdistaa laajempaan alueeseen eikä vain yhteen tilaan. Jos vuokraoikeuden haltijoita on vain yksi, hän ei voi yksinään saada tukea. Jos samalla alueella on tukikelpoisia kiinteistönomistajia, niin voivatko kiinteistönomistajat ja vuokraoikeuden haltija muodostaa yhteisen ryhmittymän, joka hakee tukea?

Ojitusyhteisöstä ne, jotka eivät täytä maatalousyrittäjän määritelmää, rajautuisivat tuen ulkopuolelle. Tarkoitus on kai ollut, että nämä passiiviviljelijät voisivat saada tukea vesistötoimenpiteisiin tarkoitetun asetuksen (714/2015) nojalla? Horisontaaliasetuksen 36 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, ettei maatalous-tukirahastosta tai maaseuturahastosta rahoitettaviin menoihin osoiteta unionin talousarviosta muuta rahoitusta. Tämän takia 14 a §:ssä on säädetty kaksoisrahoituksen kieltö. Sen

27.7.2022

mahdollisista vaikutuksista passiivilijelijöiden tukemiseen on ollut epätie-toisuutta. Sen vuoksi perusteluissa olisi hyvä selvittää, että vesistötoimenpiteisiin tarkoitetun asetuksen (714/2015) nojalla myönnettävä avustus on kansallista rahoitusta eikä unionin talousarviosta peräisin olevaa rahoitusta. Lisäksi passiivilijelijöiden avustetut toimenpiteet eivät ole samoja, joiden toteuttamiseen maatalan investointitukea myönnetään.

Kun myönnetään avustusta valtioneuvoston asetuksen 714/2015 perusteella, on asetuksen 3 §:ssä säädetty avustuksen myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Pykälän vaatimukset käytännössä merkitsevät, että avustuksen saamiseksi hakijan tulisi olla järjestäytynyt oikeushenkilöksi eikä avustusta ole myönnetty yksityishenkilölle. Passiivilijelijä ei täytä maatalousyrittäjän määritelmää. Jos passiivilijelijä ei ole oikeushenkilö, niin avustuksen myöntäminen hänelle ei ole yksinkertainen juttu ja ELY-keskus joutuisi toimimaan vastoin pitkäaikaista käytäntöä. Tämän vuoksi olisi hyvä lisätä asetukseen 714/2015 pykälä siitä, millä edellytyksillä passiivilijelijöitä voidaan avustaa yhteisen ojitushankkeen yhteydessä. Vähintäänkin ELY-keskukset tarvitsevat siitä ohjeen, jotta kaikki ELY-keskukset noudattaisivat samoja käytäntöjä.

6§ Nuoren viljelijän aloitustuki

Nykyiset tukimuodot ovat monessa tapauksessa riittävät ja valtiontakauksen kohdistamista myös nuorenviljelijän aloitustukeen tulisi harkita käytettäväksi vain rajatuissa tapauksissa. Lisäksi pidetään tärkeänä, että mikäli valtiontakauksia myönnetään niin niiden myöntäminen pitäisi tehdä helpommaksi kuin nykyään ettei työmäärä paljon lisäännä resurssien mahdollisesti pienentyessä.

13 § 3 momentti

Jos tuettava toimenpide edellyttää luvan hankkimista viranomaiselta, tuen myöntämisen edellytyksenä on luvan esittäminen. Vaikka ojitushankkeen toteuttaminen ei edellyttäisi vesilain mukaista lupaa, ojitustoimituksen pitäminen on sen sijaan tarpeellinen, jos kyse on esimerkiksi ojitustoimituksessa aikaisemmin päätetyn suunnitelman muuttamisesta. Sen vuoksi tuen myöntämisen edellytyksenä tulisi olla myös ojitustoimituksen päätöksen esittäminen.

13 § 4 momentti

Jos tuettavaan toimenpiteeseen sisältyy yhteinen ojitusinvestointi, hakijan on esitettävä ojitushankkeesta vesilain 5 luvun 15 §:n mukainen ojitussuunnitelma. On hyvä, että tuettavista sopimusojituksestakin vaadittaisiin samanlaista ojitussuunnitelmaa kuin ojitustoimituksessa käsiteltävistä hankkeista. Se tulee parantamaan suunnittelun tasoa.

Tuettavasta toimenpiteestä on saatava vesilaissa tarkoitetun valtion valvontaviranomaisen puoltava lausunto, jonka edellytyksenä on, että toimenpide edistää ympäristön tilaa. Perustelujen mukaan valtion valvontaviranomaisen puoltavalla lausunnolla varmistetaan, että tuettavalla ojitushankkeella on ympäristön tilaa edistäviä vaikutuksia. Vaikka tämän kohdan perusteluissa on käsitelty mitä tukitoimen vaatimusten mukaisesti ympäristön tilan edistäminen tarkoittaisi tässä tapauksessa, ELY-keskukset

27.7.2022

tarvitsevat ohjeen ja opastusta tämän säädöksen soveltamisesta. Mikä on riittävää ympäristön tilan edistämistä? Riittääkö kolmen kilometrin matkalla 100 metrin tulvatasanne, jolla on minimaalinen vaikutus pellolta vesistöön kulkeutuvaan ravinnekuormitukseen? Kaikkien ELY-keskusten tulisi noudattaa samoja käytäntöjä.

14 a ja b§ Kaksoisrahoituksen kieltö ja tuen myöntämisen rajoitukset Esitetyt lisäykset ovat tarpeellisia ja kannatettavia. Ehdotetusta pykälästä ei täysin selviä katsotaanko laimin-lyönnit vain tukea myönnettäessä vai myös maksatuksen yhteydessä. Hyvänä käytäntönä pidettäisiin, että molempien yhteydessä asia pitäisi todeta koska myönnön ja maksatuksen välillä voi kulua pitkäkin aika. Lisäksi pidetään tärkeänä, että ELY-keskukset saavat työkalut käyttöön joista asia voidaan helposti todeta. Hyvänä pidetään verottajan harmaan talouden tietojen saamista ELY-keskusten käyttöön. Laiminlyönnin vähäisyyden määrittely tulisi selkeyttää mitä sillä tarkoitetaan ja lisäksi tulisi tarkemmin määritellä keneltä pyydetään selvitykset asian toteamiseksi. Liian byrokraattinen menettely johtaa käsittelyaikaisten pidentymiseen.

19§ Toimenpiteen toteutusaika

Myöhästyneen hakemuksen käsittelyyn muutaman viikon jälkeen on kannatettavaa ja tuo tarvittavaa joustoa asiakkaille. Hyrrään tarvittaisiin työkalu, joka joko automaattisesti muistuttaa asiakasta, mikäli määräaika on menossa umpeen tai tuottaa tarvittavia raportteja, joista helposti nähdään keitä pitää tästä muistuttaa

20§ Tuen käyttöä koskevat ehdot

Lupamenettelyn poistaminen tuettujen investointien edelleen luovuttamisen osalta on kannatettava menettely ja vähentää työmäärää. Asian ilmoittamista ELY-keskukseen pidettäisiin kuitenkin hyvänä koska se helpottaisi investoinnin pysyvyyden seurantaa ja lisäksi näin varmistettaisiin, että ELY-keskus voi todeta luovutuksen lainmukaisuuden. Asiakkaan kannalta on valitettavaa, jos vasta vuosien päästä asia tulee ilmi ja on ryhdyttävä toimenpiteisiin.

29 § Tuen hakeminen

Pykälän 1 momentin mukaan tukea haettaisiin sähköisesti siihen tarkoitettussa verkkopalvelussa. Pykälän perusteluissa on hyvin tuotu esille, että sähköisen asioinnin edellyttäminen voidaan katsoa elinkeinon harjoittajalle kohtuulliseksi edellytykseksi tuen hakemisessa. Tuet pitäisi aina hakea sähköisen järjestelmän eikä sallia paperi hakuja kuin hyvin poikkeuksellista sysitä johtuen. Mahdollisuus sekamuotoisen järjestelmän ylläpitoon pahimmassa tapauksessa johtaa nykymallin jatkumiseen, joka ei ole kenenkään edun mukaista.

35 § Avustusmuotoisen aloitustuen maksaminen

Jousto aloitustuen maksamiseen on kannatettavaa ja antaa hakijalle mahdollisuuden suunnitella paremmin omaa talouttaan ja ottaa lisäksi huomioon verotukseen liittyvät kysymykset. Lisäksi pidetään hyvänä, että hakijan vastuulle siirtyy tukiehtojen täyttämisen todentaminen.

27.7.2022

46 § Tuen maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä

Esitetyn pykälän toisen momentin mukaan toteutunut pysyvyysaika otetaan huomioon vain tuetun kohteen luovutustilanteissa. Nykytilassa takaisinperintä voidaan suhteuttaa toteutuneeseen pysyvyysaikaan myös niissä tilanteissa, kun toiminta on lopetettu. Kehittämistukilain esitetystä 50 §:ssä otetaan huomioon myös lopettamistilanteet, ja kohtien tulisi olla ELY-keskuksen näkemyksen mukaan yhteneväiset. ELY-keskus esittää, ettei nykykäytäntöä kiristettäisi ja että kohta muutettaisiin uudelleen sisältämään myös toiminnan lopettamistilanteet.

Muilta osin Uudenmaan ELY-keskuksella ei ole lakiesityksestä erityistä huomautettavaa tai kommentoitavaa.

Yksikön päällikkö

Kari Koivisto

Yritysasiantuntija

Juha-Pekka Nikkola

Tämä asiakirja KEHA/6428/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/6428/2022 har godkänts elektroniskt

Koivisto Kari 27.07.2022 10:23

Nikkola Juha-Pekka 27.07.2022 11:57